

I ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

Општи део

I 1. Шта је ЛПА

Локални план акције (ЛПА) представља документ Општине Владичин Хан у којем се дефинише општа политика општине према деци за период до 2012. године, а у циљу оптималног окружења како би се подржао развој деце и омладине и обезбедило њихово активно учешће у општини.

Општина Владичин Хан започела је израду Локалног Плана Акције за децу за период од 2008-2012. године.

Стратешки партнер у изради овог важног документа је УНИЦЕФ, а процес прикупљања података, теренска истраживања, фокус групе, дефинисање стратешких и специфичних циљева трајао је 6 месеци.

Приликом израде ЛПА за децу руководили смо се следећим активностима:

1. Меморандум о сарадњи са УНИЦЕФ-ом који је председник општине Слађан Маринковић потписао јула 2007.год где су тачно утврђена права обеју страна,
2. Направити базу података из области здравства, образовања, израдити мапу сиромашних средина, направити базу података о деци ометеној у развоју, деци без родитељског старања, деци злостављаној, занемареној, искоришћеној и која трпе насиље,
3. Одредити приоритете како за укупан развој и напредак деце у наредне 4 године, тако и за сваку област и у одређеном временском периоду из реализовати,
4. Учешће јавности у виду активне партиципације путем ширег консултативног процеса.

Водећи се овим принципима подтимови Међусекторског савета задуженог за израду и реализацију ЛПА идентификовали су шест најважнијих стратешких циљева који се поклапају и са циљевима НПА (Националног Плана Акције) Владе Републике Србије, а то су:

1. смањење сиромаштва деце,
2. боље здравље за сву децу,
3. квалитетно образовање,
4. унапређење положаја и права деце ометене у развоју,
5. заштита права деце без родитељског старања,
6. заштита деце од злостављања, занемаривања, искоришћавања и насиља,

7. јачање капацитета земље за решавање проблема деце.

I 2. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ЛПА

Основ за израду ЛПА за децу Владичиног Хана су:

Стратегија смањења сиромаштва деце у Србији,

Национални план акције за децу,

Стратегија развоја општине Владичин Хан,

Анализа ситуације стања деце у општини Владичин Хан.

I 3. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ ПЛАНА АКЦИЈЕ У ВЛАДИЧИНОМ ХАНУ

По потписивању Меморандума о разумевању између УНИЦЕФ-а и Општине Владичин Хан образован је Међусекторски савет за израду и праћење реализације ЛПА за децу у Владичином Хану. Међусекторски савет чини 21 члан из свих институција које се баве проблемима и потребама деце. Такође је формиран и Локални тим за управљање пројектом, који се саставни део Међусекторског савета. Из састава Међусекторског савета формиран су тимови који су се бавили истраживањима у својој области и то тим за образовање, за социјалну заштиту, тим за здравство и тим за медије од којих сваки има свог руководиоца.

Накнадно су формиране радне групе за рад на терену, ради анкетања 665 домаћинстава као и у 200 ромских домаћинстава у Владичином Хану.

Уследило је снимање ситуације, прикупљени су подаци и информације ради прављења базе постојећих података, кроз ангажовање координатора подтимова. Такође и квалитетно истраживање кроз фокус групе са ромском децом и просветним радницима који су имали у свом раду искуство са ромском децом, као и фокус група са представницима локалне самоуправе. Организован је и консултативни процес о нацрту ЛПА, како би се што већи број учесника укључио у сам процес израде овог стратешког документа.

Веома значајно је да је формиран тим за ДевИнфо базу

I 3. ЗАШТО ЛПА

Основни циљ припреме Локалног плана акције јесте да се поставе стратешки циљеви као и активности које ће знатно утицати на подизање нивоа свести чланова друштва о стању деце и њиховим потребама. Израдом ЛПА за децу општине Владичин Хан повећаће се ефикасност и квалитет јавних служби за децу и то у здравству, образовању, социјалној заштити, информисању и култури, као и у правној и судској заштити. Такође, ће утицати на смањење дискриминације као и на адекватну заступљеност родне равноправности.

I 4.ОСТВАРИВОСТ ЛПА

На основу сагледавања свих проблема из Анализе ситуације о стању деце у општини Владичин Хан приликом израде ЛПА пошло се од реалних могућности локалне самоуправе да се реализују зацртане активности. Свакако је потребно једнако учешће општинских власти, институција и свих грађана како би се испоштовала сва дечја права. Праћење остваривања циљева из ЛПА кроз ДевИнфо базу података, омогућиће да се прати остваривост плана и побољшање положаја и права деце на подручју општине Владичин Хан.

II ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ

КОМПОНЕНТЕ

II 1. СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА ДЕЦЕ

ТРЕНУТНО СТАЊЕ

Просечни месечни приход по запошљеном у општини Владичин Хан у октобру 2007.године је 13.359 динара нето и 18.738 динара бруто, а на нивоу Републике је 28.720 динара нето и 40.082 динара бруто.

Овај податак указује да је у општини Владичин Хан просечна месечна зарада далеко од просечне зараде радника у Републици, и указује да највећи део радне популације не прима ни гарантовану зараду.

Разлог тога је тешка финансијска ситуација свих привредних предузећа која уопште не раде, или раде са смањеним капацитетом.

- У Центру за социјални рад број корисника МОП-а се сваке године повећава, тако да у октобру 2007.године МОП је примало 112 корисника, а износи минималног нивоа социјалне сигурности су: 4.519 динара за једночлану породицу, 6.210 динара за двочлану породицу, 7.904 динара за трочлану породицу, 8.466 динара за четворочлану породицу и 9.044 динара за пет и више чланова породице.

- Једнократну новчану помоћ у 2006.год користило је 440 корисника. Ова врста помоћи углавном је пружана најугроженијим породицама које на други начин нису могле да обезбеде средства за егзистенцију, лечење и трошкова сахране.

- Број породица које примају дечји додатак у нашој Општини је 1.140 за 2.143 детета. Цензус за остваривање права на дечји додатак је веома строг, са много доказа и због тога је број корисника овог права са годинама опадао. Износи дечјег додатка су веома ниски и крећу се од 1.601 динара за редовне породице до 2.082 динара за самохране родитеље./ податак за месец октобар 2007/.

- Великом сиромаштву становника Владичиног Хана доприноси незапосленост младих људи, и све већи број оних којима је престао радни однос у фирмама које су престале са радом.

На евиденцији Националне службе за запошљавање –филијала Владичин Хан се налазе 4.566 лица. По показатељима Националне службе за запошљавање наша Општина је са највећим бројем незапошљених лица ,гледајући процентуално према броју запослених лица у Републици.

- Веће сиромаштво деце је у вишечланим, једнородитељским, ромским и сеоским домаћинствима. Углавном се код ромских породица сиромаштво трансгенерацијски преноси а највећи разлог томе јесте њихово напуштање школовања или само завршавање основне школе.

Резултати из истраживања казују да стамбени простор по члану домаћинства до 20 м2 користи 55% испитаника. Материјално стање свог домаћинства више

од половине испитаника процењује као веома лоше, а свега 6% је задовољно материјалном ситуацијом, док је код Рома разлика у процентима много већа, чак 95% се изјаснило да им је материјално стање веома лоше.

- Значајан показатељ великог сиромаштва деце у општини Владичин Хан је да деца не могу да иду на рекреативну наставу, нити да се реализују ђачке екскурзије за сву децу.

С т р а т е ш к и ц и л њ

Смањење сиромаштва деце

Специфични циљ 1

Побољшање квалитета живота деце из најсиромашнијих породица

А К Т И В Н О С Т И

- Обезбедити бесплатну ужину за децу из најсиромашнијих породица која похађају предшколску установу и основне школе, преко Одлуке о проширеним правима из области социјалне заштите.

Рок- 2008 и даље

- Обезбедити средства за набавку потребног броја комплета уџбеника у школама.

Рок- 2008 и даље

- Пружање материјалне помоћи деци из најсиромашнијих породица ради похађања рекреативне наставе, екскурзија, летовања и др.

Рок- 2008 и даље

- окретање иницијативе код надлежног Министарства за измену и допуну Закона о финансијској подршци породици са децом, ради повољнијих услова на остваривање права из области дечје заштите.

Н О С И О Ц И А К Т И В Н О С Т И

Општина, Центар за социјални рад, предшколска установа, основне школе, Тим за имплементацију ЛПА, Црвени крст.

И З В О Р И Ф И Н А Н С И Р А Њ А

Буџет Општине, донатори, приватни сектор.

ИНДИКАТОРИ

1. Број деце која користе бесплатну ужину у предшколској установи.
2. Број деце која користе бесплатну ужину у основним школама.
3. Број набављених комплета уџбеника у школама.
4. Број деце којима је обезбеђена бесплатна рекреативна настава.
5. Број деце којима је обезбеђена бесплатна екскурзија.
6. Број деце којима је обезбеђено бесплатно летовање.
- 7 Број корисника права на дечји додатак.

Специфични циљ 2

Помоћ породицама из руралних средина у остваривању права из области дечје и социјалне заштите.

АКТИВНОСТИ

- Појачати праћење остваривања дечјих права , нарочито у најудаљенијим сеоским насељима, као и деце из маргинализованих група.

Рок: 2008 и даље

- Организовано обавештавање јавности путем средстава јавног информисања о угрожавању дечјих права и о стању сиромаштва деце, како би се подстакло брже решавање овог циља.

Рок: 2008 и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина Владичин Хан-Служба за послове друштвене бриге о деци, Центар за социјални рад, НВО, медији, месне заједнице.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. Број деце из сеоских средина
2. Маргинализована деца из сеоске средине
3. Број емитованих емисија

Специфични циљ 3

Покренути и подржати угрожене породице у процесу економског осамостаљивања.

АКТИВНОСТИ

- Сачинити Програм радног укључивања радно способних корисника права из социјалне заштите/ друштвено користан рад/

Рок-2008 год. и даље

- Организовање едукација ради мењања ставова према раду и подстицање личне одговорности за свој материјални положај ромске популације.

Рок 2008 год. и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина, Центар за социјални рад, Национална служба за запошљавање, Јавна предузећа, медији.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. Број укључених радно способних корисника у програм
2. Број одржаних едукација

II 2. БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

Тренутно стање

Здравствена служба у општини Владичин Хан организована је кроз Дом здравља, у чијем саставу су здравствене станица Џеп, Стубал и Прекодолце, које су лоциране у истоименим селима, и здравствене амбуланте Мањак, Белишево, Јагњило и Јастребац.

У оквиру Дома здравља функционишу следеће службе: здравствено васпитање, општа медицина, здравствена заштита жена, здравствена заштита деце, поливалентна патронажа, стоматолошка здравствена заштита, кућно лечење и здравствена нега, хитна медицинска помоћ, медицина рада, пнеумофизиолошка заштита, рендген дијагностика, лабораторијска дијагностика, специјалистичко-консултативне службе из области интерне медицине, менталног здравља (психијатрије), офталмологије и ОРЛ-а.

У оквиру Дечјег диспанзера се обављају редовни систематски прегледи деце од рођења до завршетка школовања, на основу којих се добијају подаци о здравственом стању деце на територији Општине.

Укупно 94% становника када им је потребна здравствена услуга обраћају се Дому здравља а 5% приватним здравственим установама.

Скоро половина становништва тешко плаћа здравствене услуге, код 72% најсиромашнијих је овај проблем посебно изражен.

Везано за наталитет, у периоду од 01.01.2007.год- 01.12.2007.год. у нашој Општини рођено је укупно 168 детета, од чега су 89 девојчице и 79 дечака.

Истраживања показују да је 98% трудница у току последње трудноће прегледано или контролисано од стране стручњака, с тим што 85% њих није добило информације о СИДИ, а само 4% је тестирано на СУДУ.

На основу истраживања може се закључити да је на подручју општине Владичин Хан све заступљенији проблем злоупотребе дувана, алкохола и психоактивних супстанци. Евидентно је да предњачи конзумирање алкохола код ученика средњих, па и основних школа, затим употреба дувана, а све алармантнија је злоупотреба психоактивних супстанци. Ова појава је најизраженија код група са ризичним понашањем.

Обухват деце вакцинацијом је у високом проценту (више од 98%).

С обзиром да у Владичином Хану не постоји породилиште, деца се рађају у Сурдулици и Врању.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ I

Здрав и безбедан почетак живота сваког детета.

Специфични циљ 1

Промовисање здравог живота и исхране трудница

АКТИВНОСТИ

- Формирање школе родитељства и саветовалишта за планирање породице, од 2008г. и даље.
- Обавезна редовна контрола свих трудница за свако дете по реду рођења, од 2008.г и даље.
- Појачана активност у оквиру саветовалишта за труднице за добровољно тестирање на AIDS, од 2008.г. и даље.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Дом Здравља, НВО, медији, Завод за заштиту јавног здравља.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан, донатори.

ИНДИКАТОРИ

1. Труднице које су посећивале саветовалиште за труднице
2. Деца са конгениталним аномалијама
3. Жене тестиране на AIDS

Специфични циљ 2

Повећање наталитета

АКТИВНОСТИ

- Организовање кампања на тему угрожености наталитета на територији општине Владичин Хан, од 2008.г. и даље.

- Формирање фонда при општини за новчану помоћ брачним паровима за вантелесну оплодњу у облику једнократне помоћи, од 2008.г.и даље.
- Покретање иницијативе код републичких органа за исплаћивање накнада зарада за време одржавања трудноће у висини од 100%, од 2008.г.и даље...

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина Владичин Хан, међусекторски савет за израду ЛПА, медији, центар за социјални рад, НВО.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан, приватни сектор, донатори.

ИНДИКАТОРИ

1. Број одржаних кампања
2. Покренуте иницијативе

СТРАТЕШКИ ЦИЉ II

Створити оптималне услове за правилан развој сваког детета

Специфични циљ 1

Промовисање здраве исхране деце

АКТИВНОСТИ

- Промоција дојења у локалној заједници од 2008.г.и даље.
- Едукација здравствених радника, родитеља и деце о значају правилне исхране ради превенције анемије, гојазности и потхрањености од 2008.г.и даље.
- Појачати активности при систематским прегледима деце у предшколској установи и школама од 2008.г.и даље.
- Мултимедијалне образовне кампање о здравој исхрани од 2008.г.и даље.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Здравствена установа, медији, предшколска установа и школе, локална самоуправа, Црвени крст.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан, донаторска средства.

ИНДИКАТОРИ

1. Деца дојена у првих шест месеци
2. Деца дојена до годину дана
3. Број потхрањене и гојазне деце

Специфични циљ 2

Смањење деформитета кичме и неправилног држања тела код деце

АКТИВНОСТИ

- Прецизна евиденција деце у току систематских прегледа у предшколској установи и у школама од 2008.г.и даље.
- Увођење корективних вежби у предшколској установи и школама на часовима слободних активности од 2008.г. и даље.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Дом Здравља, предшколска установа, спортски савез, школе.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан и донатори.

ИНДИКАТОРИ

1. Деца са неправилним држањем тела
2. Деца са деформитетом кичме
3. Број деце подвргнуте корективним вежбама

СТРАТЕШКИ ЦИЉ III

Промоција здравих стилова живота деце и адолесцената

Специфични циљ 1

Превенција злоупотребе дувана, алкохола и ПАС, код деце и адолесцената.

АКТИВНОСТИ

- Формирање саветовалишта за младе од 2008.г.и даље,
- Повећање нивоа знања о здравим стилима живота од 2008.г.и даље,
- Вршњачка едукација од 2008.г.и даље.
- Контрола примене закона о забрани пушења на свим јавним местима где бораве деца од 2008.г.и даље,
- Активирање педагошко-психолошких служби у школама за рад са децом са ризичним понашањем од 2008.г.и даље, од 2008.г.и даље,
- Подршка општинском савету за борбу против болести зависности од 2008.г.и даље,
- Медијска кампања за превенцију болести зависности од 2008,и даље.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина Владичин Хан , Дом здравља, Завод за јавно здравље, предшколска установа, школе, деца, МУП, НВО, медији, Савет за борбу против болести зависности, Црвени Крст.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. Број деце која су посетила саветовалиште за младе
2. Број одржаних вршњачких едукација
3. Број одржаних медијских активности

Специфични циљ 2

Смањење учесталости полно преносивих болести међу младима и адолесцентима

АКТИВНОСТИ

- Едукација младих преко саветовалишта за младе о превенцији полно преносивих болести од 2008.г.и даље.
- Медијске кампање од 2008.г и даље.
- Трибине и радионице у школама од 2008.г.и даље.
- Вршњачка едукација од 2008.г.и даље.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Дом здравља, школе, деца, Црвени Крст, медији.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Буџет општине Владичин Хан, донатори.

ИНДИКАТОРИ

1. Број едукација у саветовалишту за младе
2. Одржане медијске кампање
3. Одржане трибине и радионице у школама
4. Број вршњачких едукација

II 3. КВАЛИТЕТНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

Тренутно стање

-Мрежу образовног система на територији општине Владичин Хан чине: једна предшколска установа, 4 основне и 2 средње школе. У радној 2007/08.год. предшколским васпитањем и образовањем обухваћено је 282 деце од чега је само 12% ромске деце. У школској 2007/08.год. основним образовањем обухваћено је 1780 ученика од чега је 15% ромске деце, а средњим 585 ученика.

- У проблемима везаним за образовање посебно место имају деца са села. 20% предшколске деце иде у обданиште и то 32 из градске средине а 10 из сеоских, јер је установа предалеко и прескупа и то сматра 32% Ромске популације и 13% најсиромашнијих становника општине.

- Најчешће деца путују пешице (73%) а јавним превозом 24%, где су трошкови за превоз од 1000 до 3000 динара у 21% случајева (код сеоске деце 30%). 36% најсиромашнијих има месечне трошкове за превоз детета до школе од 1000 до 5000 динара.

-74% најсиромашније деце никад или скоро никад не иде на спорт, рекреацију,... 71% се никад не игра компјутером јер га не користе ни код куће ни у школи 45% (Роми 87%). 34% укупне популације нема услова за спортске активности у месту у ком станује, од тога 50% најсиромашнијих и ако скоро сви слажу да бављење спортом корисно.

- Само 7,2% укупне популације поред редовне школе похађа неку другу школу (страних језика 53%, рачунара 17%, музичку,сл.) и то су деца из најбогатијих породица. Разлог не похађања је у 44% случајева удаљеност таквих школа од места становања, у 28% што су такве школе скупе и у 25% случајева што не постоји школа која би их интересовала.

- Образовање у општини Владичин Хан сусреће се и са веома тешким проблемима око санације школских зграда, санитарних чворова, столарије и грејања. Посебни проблем представљају подручна одељења са малим бројем ученика који раде у изузетно тешким условима.

Стратешки циљ I

Доступност квалитетног васпитања и образовања свој деци предшколског узраста

Специфични циљ 1

Анимирање деце маргинализованих група и ромске популације за редовно похађање предшколске установе

АКТИВНОСТИ:

- Едукација родитеља деце из маргинализованих група и родитеља ромске деце о важности и потреби за предшколским образовањем путем радионица, индивидуалним радом, разговорима, ... -2008 и даље;
- Увођење ромских асистената у предшколске установе -2008 и даље;
- Реализација заједничких програма ромске и неромске деце на предшколском узрасту -2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Невладине организације које се баве Ромима и друге, предшколска установа, едукатори, ромски асистенти, одељење Министарства просвете, удружења Рома, СО Владичин Хан.

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске популације (број девојчица, број дечака) која редовно похађају предшколску установу;
2. Број ромских асистената упошљених у предшколској установи;
3. Број реализованих заједничких програма ромске и неромске деце на предшколском узрасту;

Специфични циљ 2

Обезбедити обухват деце квалитетним предшколским васпитањем и образовањем у свим срединама

АКТИВНОСТИ:

- Развијање рада предшколског образовања у маргинализованим срединама путем "Путујућег вртића" и формирањем (изградњом) одељења у срединама где за то постоји потреба- 2008 и даље;
- Опремање предшколске установе дидактичким средствима равномерно распоређеним у свим групама -2008 и даље;
- Организовање едукације васпитача у умећу комуникације -2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Невладине организације и друге, предшколска установа, едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце обухваћене предшколским образовањем у свим срединама;
2. Број васпитача који су похађали едукацију;
3. Процент опремљености предшколске установе дидактичким средствима у свим групама;
4. Процент издвајања из општинског буџета за опремање предшколске установе;

Стратешки циљ II

Доступност квалитетног васпитања и образовања свој деци школског узраста

Специфични циљ 1

Потпуни обухват деце основним образовањем

АКТИВНОСТИ:

- Анимирање деце (девојчица и дечака) ромске националности и других маргинализованих група за редовно похађање основне школе -2008 и даље;
- Увођење ромских асистената у школама-2008 и даље;
- Обезбеђивање бесплатне месечне аутобуске карте за сву децу која редовно похађају наставу до најближе основне школе од места становања-2008 и даље;
- Усклађивање реда вожње аутобуског саобраћаја са потребама ученика-2008 и даље;
- Идентификација и помоћ деци у школском материјалу-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Невладине организације које се баве Ромима и друге, школе, едукатори, ромски асистенти, одељење Министарства просвете, удружења Рома, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, медији;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан.

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске популације (број девојчица, број дечака) која редовно похађају основну школу;
2. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске популације (број девојчица, број дечака) која завршавају основну школу;
3. Број ромских асистената упошљених у основним школама;
4. Број деце која користе бесплатни превоз до школе;
5. Број деце којој је пружена помоћ у школском материјалу;

Специфични циљ 2

Квалитетно основно образовање и васпитање сваком детету у свим срединама

АКТИВНОСТИ:

- Опремање школа савременим наставним средствима-2008 и даље;
- Едукација наставника за иновативне методе рада са коришћењем савремених наставних средстава-2008 и даље;
- Укључивање деце у креативне радионице ради примене стечених знања-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, основне школе и деца (ученици);

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број едукованих наставника;
2. Процент опремљености основних школа савременим наставним средствима;
3. Процент издвајања из општинског буџета за опремање школских установа;
4. Број деце укључене у креативне радионице;
5. Број креативних радионица на којима су деца применила стечена знања;

Специфични циљ 3

Повећање обухвата деце средњим образовањем

АКТИВНОСТИ:

- Повећање уписа деце (девојчица и дечака) у средње школе, нарочито деце ромске националности и из других маргинализованих група-2008 и даље;
- Прилагођавање образовних профила интересовањима деце и потребама општине-2008 и даље;
- Опремање школа савременим наставним средствима-2008 и даље;

- Едукација наставника за иновативне методе рада са коришћењем савремених наставних средстава-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, средње школе и деца (ученици);

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце која су завршила основно образовање;
2. Број деце која су уписана у средње школе;
3. Број деце која су завршила средњу школу;
4. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су завршила основну школу;
5. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су уписана у средње школе;
6. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су завршила средњу школу;
7. Број образовних профила понуђених на основу интересовања деце;
8. Процент опремљености средњих школа савременим наставним средствима;
9. Процент издвајања из општинског буџета за опремање средњошколских установа;
10. Број едукованих наставника;

Специфични циљ 4

Повећање обухвата деце (девојчица и дечака) неформалним образовањем

АКТИВНОСТИ:

- Јачање школског спорта кроз оснивање и рад школских тимова а све на основу интересовања деце-2008 и даље;
- Сарадња школа и спортских клубова у анимирању деце за активно бављење спортом-2008 и даље;
- Формирање нових спортских клубова на основу интересовања деце-2008 и даље;

- Формирање огранака спортских клубова у срединама где за то постоје услови-2008 и даље;
- Оснивање "Креативног центра" за игру и учење (позориште, плесна школа, ликовне радионоце,...) при Центру културе-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Школе, Невладине организације које се баве децом, Спортски клубови, , Центар културе, Позориште, деца;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број школских спортских клубова;
2. Број новоформираних спортских клубова;
3. Број огранака спортских клубова;
4. Број деце (девојчица и дечака) која се активно баве спортом;
5. Број деце (девојчица и дечака) која су активно укључена у "Креативни центар";

Специфични циљ 5

Подршка раду РОЦ-а

АКТИВНОСТИ:

- Реализација компензаторног програма за децу од 4 до 14 година-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Вође активности компензаторног програма, Општински савет за праћење рада РОЦ-а;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број предшколске деце (број девојчица, број дечака) која похађају РОЦ;
2. Број школске деце (број девојчица, број дечака) која похађају РОЦ;
3. Процент издвајања из општинског буџета за финансирање рада РОЦ-а;

II 4. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА И ПРАВА ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Тренутно стање

-Општина Владичин Хан, не располаже одговарајућом базом података односно не постоје механизми за системско регистровање података о категорији деце са сметњама у развоју што значи да подаци о укупном броју такве деце, степену и врсти сметњи, социјалном положају и слично нису комплетни.

-Деца са сметњама у развоју живе у породицама које су на ивици егзистенције испод границе сиромаштва и у веома тешком положају.

-У општини Владичин Хан постоји истурено одељење школе за дуцу са сметњама у развоју али оно је намењено само за децу од првог до четвртог разреда, док остала деца похађају специјалну школу у Врању за коју не постоји организован превоз.

-Изузетно мали број деце по завршетку основног образовања наставља школовање а готово нико по завршетку образовања не добија посао.

- На територији Општине Владичин Хан у 2006.години евидентирано је 30-оро деце са сметњама у развоју од којих је 7-моро са вишеструким сметњама.

-У Општини Владичин Хан не постоји удружење за лица са посебним потребама.

Стратешки циљ I

Унапређење положаја и права деце са сметњама у развоју и њихова интеграција у друштву

Специфични циљ 1

Регистровање деце са сметњама у развоју

АКТИВНОСТИ:

- Израда базе података и регистар о деци са сметњама у развоју -2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Педијатријска служба, патронажна служба, школе, Центар за социјални рад, Општина Владичин Хан;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце (број девојчица, број дечака) са сметњама у развоју;

Специфични циљ 2

Подизање свести у породици и локалној заједници о деци са сметњама у развоју и њиховој интеграцији у друштву

АКТИВНОСТИ:

- Едукација родитеља и чланова породице -2008 и даље;
- Сензибилизација јавности о положају деце са сметњама у развоју-2008 и даље;
- Организовање заједничких активности са децом из предшколске установе и школа -2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Едукатори, медији, предшколска установа, школе, СО Владичин Хан и деца (ученици);

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број едукованих породица;
2. Едуковани кадрови за рад са децом са сметњама у развоју;
3. Број одржаних заједничких активности са децом из предшколске установе и школа;

Специфични циљ 3

Обезбеђивање квалитетне здравствене заштите деце са сметњама у развоју

АКТИВНОСТИ:

- Формирање тима при Дому здравља за праћење развоја деце са сметњама у развоју -2008 и даље;

- Обезбедити рад логопеда при Дому здравља, једном недељно-2008 и даље;
- Едукација здравствених радника за рад са децом са сметњама у развоју-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Дом здравља, СО Владичин Хан, едукатори;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број едукованих здравствених радника;

Специфични циљ 4

Обезбеђивање квалитетног васпитања и образовања деце са сметњама у развоју

АКТИВНОСТИ:

- Едукација кадрова за рад са децом са сметњама у развоју у предшколској установи и школама-2008 и даље;
- Припрема школа, родитеља, деце и јавности за постепено увођење инклузивног образовања -2008 и даље;
- Стимулисање деце са сметњама у развоју у културним, спортским и забавним програмима-2008 и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Едукатори, предшколска установа, школе, Невладине организације које се баве децом, Спортски клубови, Центар културе, Позориште, деца;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор;

ИНДИКАТОРИ:

1. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју у предшколској установи;
2. Број деце(девојчица и дечака) са сметњама у развоју у основним школама;
3. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју у средњим школама
4. Едуковани кадар за рад са децом са сметњама у развоју;
5. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју која су учествовала у културним, спортским и забавним програмима ;

II 5. ПОЛОЖАЈ И ПРАВА ДЕЦЕ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА

ТРЕНУТНО СТАЊЕ

Права деце без родитељског старања у општини Владичин Хан остварују се у складу са Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана и Законом о финансијској подршци породици са децом. На евиденцији Центра за социјални рад подручју Владичиног Хана укупан број деце без родитељског старања у 2006. год. било је 18.

Узроци одсуства родитељског старања је код троје деце чији су родитељи умрли, двоје деце чији су родитељи потпуно лишени родитељских права а 13 детета је код деда, баба и других блиских сродника, јер су родитељи спречени да обављају родитељско право (издржавање казне затвора, склапање нових ванбрачних или брачних заједница).

Према подацима Центра за социјални рад у току 2006.год. је усвојено једно дете, два детета су у хранитељским породицама а три детета су смештена у институцијама социјалне заштите.

Стратешки циљ I

Унапређење положаја и заштита деце без родитељског старања

Специфични циљ

Примењивање облика заштита деце без родитељског старања који подразумевају одрастање у природном окружењу

Активности

- Јачање и промоција смештаја деце без родитељског старања у хранитељским и сродничким породицама рок 2008 год и даље.
- Помоћ у припреми за самосталан живот деци без родитељског старања – помоћ у остваривању права на ученичке и студентске стипендије, помоћ у запошљавању. Рок 2008- и даље.
- Рад са родитељима у Центру за социјални рад.
- Припрема породице за хранитељство и специјализовано хранитељство.

Носиоци активности

Општина Владичин хан, Центар за социјални рад, Невладине организације, приватни сектор.

Извори финансирања

Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори.

Индикатори

1. Број деце без родитељског старања
2. Број Хранитељских породица
3. Новоформиране хранитељске породице у припреми за прихват деце.

II 6. ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ИСКОРИШЋАВАЊА И НАСИЉА

Тренутно стање

Из извештаја о раду ЦСР Владичин Хан у 2006. год. укупан број злостављене деце је 16, од тога физичко злостављене 10 и емоционално злостављене 5. Занемарено је 1 дете. Тринаест детета су злостављали очеви а три су злостављале мајке.

Подаци из анкете показују да је више од половине деце (66,6%) до своје 6-те године искусило неку казну где преовладава лака физичка казна у 60,6% случајева док је психолошки кажњавано 40,6% ове деце.

Што се насиља у породици тиче овакво искуство има 1,9% деце , већином девојчице.

У школи насиље је искусило 1,8% деце и то више дечаци -3,2%.

Генерално 5,5% деце је доживело неку врсту злостављања , дечаци троструко чешће од девојчица а Роми 11,8%.

Стратешки циљ

Повећање степена безбедности деце

Специфични циљ 1

Повећање опште безбедности у граду

АКТИВНОСТИ

- осветљавање насеља
- ограничење брзине и постављање лежећих полицајаца у близини места окупљања деце и испред школа
- иницирање увођења школског обезбеђења
- оспособљавање деце да препознају и реагују на опасност
- реаговање у хитним случајевима приликом опасности

Рок: 2008. год. и надаље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Локална самоуправа, Центар за социјални рад, Полицијска станица, Тужилаштво, школе , Дом здравља, јавна предузећа , Електродистрибуција, Секција за путеве, Саобраћајна инспекција, Невладине организације, Црвени крст, медији

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина Владичин Хан, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. број новопостављених светиљки
2. број постављених лежећих полицајаца
3. број постављених знакова за ограничавање брзине
4. број радника школског обезбеђења
5. број оспособљене деце за препознавање опасности
6. број реакције у хитним случајевима

Специфични циљ 2

Повећање безбедности деце у породици

АКТИВНОСТИ

- Снимање потенцијално различитих група у близини и у оквиру школског дворишта
- Сензибилизација јавности за проблеме злостављања и занемаривања деце са посебним освртом на пријављивање уочених случаја и носилаца криминогеног понашања
- Формирање мобилног тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања
- Подизање родитељских компетенција кроз едукацију и афирмисање породичних вредности

Рок: 2008. год. и надаље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Локална самоуправа, Центар за социјални рад, школе, Полицијска станица, Савети родитеља, Невладине организације, медији, Црвени крст, Дом здравља

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина Владичин Хан, донатори и приватни сектор

ИНДИКАТОРИ

1. број евидентираних група
2. број пријављених случаја о занемаривању и злостављању у Центру за социјални рад
3. број пријава грађана о могућем злостављању и занемаривању

4. број носилаца криминогеног понашања
5. број едукација
6. интервјуи мобилног тима

Специфични циљ 3

Успостављање механизма (система) за заштиту деце о злостављању, занемаривању, злоупотреби и насиљу

АКТИВНОСТИ

- Редовно информисање јавности о значају идентификације злостављања, занемаривања и злоупотребе деце ради подизања нивоа свести о том проблему
- Успостављање СОС телефона
- Донети протокол о сарадњи међу институцијама на локалном нивоу због заштите деце од злостављања, занемаривања и злоупотребе

Рок: 2008.год. и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина, Центар за социјални рад, медији, Полицијска станица, Јавно тужилаштво, Дом здравља, школе

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. број емитованих емисија
2. број регистрованих злостављања, занемаривања и насиља над децом по протоколу у разним институцијама
3. позиви путем СОС телефона

II 7. ИНФОРМИСАЊЕ ДЕЦЕ И ШИРЕ ДРУШТВЕНЕ ЈАВНОСТИ

Тренутно стање

Може се рећи да су на територији општине Владичин Хан деца и шира друштвена јавност површно информисани о дечјим правима као и о томе коме би се требало обратити за помоћ када би им неко право било угрожено. Лош и неплански начин информисања јавља се у свим сегментима друштва било да се ради о здравственим, социјалним, правним или другим питањима везаним за заштиту деце, њихова права или потребе. Већина информација које је би требало проследити пре свега деци, а односе се на програме, могућности или понуде многих институција у недовољној мери или чак уопште не допру до циљних група због лоше организације или пак лоше методе преноса информације. На пример: из упитника који се односи на дрогу, односно на питање да ли си чуо за следећа средства и шта мислиш о њима, чак 75% испитаника се изјаснило да никада није чуло, што је један од показатеља да је информисаност деце и шире друштвене јавности на незавидном нивоу.

Стратешки циљ

Боље и квалитетније информисање јавности о деци и дечјим правима

Специфични циљ

Побољшање информисаности деце као и њихово веће учешће у медијима општине Владичин Хан

АКТИВНОСТИ

- Интензивирање дечјих емисија са актуелним проблемима на локалној радио станици
- Обезбедити разгласе у основним и средњим школама
- Покретање и формирање новинарских секција у школама и едукација њихових чланова за рад
- Решавање проблема деце кроз јавне и уличне акције (брошуре), дечје позоришне представе, културне догађаје као што су књижевне вечери и концерти

Рок: 2008. година и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Општина, Центар за социјални рад, медији, Дом здравља, школе

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори

ИНДИКАТОРИ

1. број дечјих емисија
2. број разгласа у школама
3. број новоформираних новинарских секција у школама
4. број едукованих чланова за рад у новинарским секцијама
5. број манифестација
6. број штампаних брошура

II 8. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЛПА ЗА ДЕЦУ У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

Стратешки циљ I

Праћење напретка и остваривања ЛПА за децу о Општини Владичин Хан и успостављање информационе основе за исто

Специфични циљ 1

Формирање Општинског тима за праћење имплементације ЛПА за децу у Општини Владичин Хан од 2008. до 2012. године

АКТИВНОСТИ:

- Обавештавање јавности о остваривању циљева из ЛПА, као и о свим постигнутим резултатима на побољшању положаја деце у Општини Владичин Хан -2008 и даље;
- Подношење извештаја Скупштини општине Владичин Хан о реализацији предвиђених активности по областима два пута годишње и чешће ако за то постоји потреба-2008 и даље;

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Општински тим за праћење имплементације ЛПА, Међусекторски савет, Општина Владичин Хан;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Општина Владичин Хан

ИНДИКАТОРИ:

1. Реализоване активности по областима;

Специфични циљ 2

Успостављање информационе основе за праћење напретка и остваривања ЛПА путем DevInfo

АКТИВНОСТИ:

- Успостављање и редовно ажурирање базе података DevInfo у циљу праћења остваривања ЛПА -2008 и даље;
- Постављање DevInfo-а на web сајту општине-2008 и даље

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

Општински тим за праћење имплементације ЛПА, Међусекторски савет, Општина Владичин Хан;

ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА:

Општина Владичин Хан

ИНДИКАТОРИ:

1. Посећеност web сајта ЛПА;
2. Општински доносиоци одлука који користе DevInfo;
3. Број становника који познају и имају приступ бази података DevInfo

ЛОКАЛНИ ПЛАН АКЦИЈЕ ЗА ДЕЦУ У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

СМАЊЕЊЕ СИРОМАШТВА ДЕЦЕ

Стратешки циљ

Смањење сиромаштва деце

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Побољшање квалитета живота деце из најсиромашнијих породица	• Обезбедити бесплатну ужину за децу из најсиромашнијих породица која похађају предшколску установу и основне школе, преко Одлуке о проширеним правима из области социјалне заштите. • Обезбедити средства за набавку потребног броја комплета уџбеника у школама. • Пружање материјалне помоћи деци из најсиромашнијих породица ради похађања рекреативне наставе, екскурзија, летовања и др. • окретање иницијативе код надлежног Министарства за измену и допуну Закона о финансијској подршци породици са децом, ради повољнијих услова на остваривање права из области дечје заштите.	Општина, Центар за социјални рад, предшколска установа, основне школе, Тим за имплементацију ЛПА, Црвени крст	Буџет Општине, донатори, приватни сектор	1. Број деце која користе бесплатну ужину у предшколској установи. 2. Број деце која користе бесплатну ужину у основним школама. 3. Број набављених комплета уџбеника у школама. 4. Број деце којима је обезбеђена бесплатна рекреативна настава. 5. Број деце којима је обезбеђена бесплатна екскурзија. 6. Број деце којима је обезбеђено бесплатно летовање. 7. Број корисника права на дечји додаток.
2. Помоћ породицама из руралних средина у остваривању права из области дечје и социјалне заштите.	• Појачати праћење остваривања дечјих права, нарочито у најудаљенијим сеоским насељима, као и деце из маргинализованих група. • Организовано обавештавање јавности путем средстава јавног информисања о угрожавању дечјих права и о стању сиромаштва деце, како би се подстакло брже решавање овог циља.	Општина Владичин Хан-Служба за послове друштвене бриге о деци, Центар за социјални рад, НВО, медији, месне заједнице	Општина, донатори	1. Број деце из сеоских средина 2. Маргинализована деца из сеоске средине 3. Број емитованих емисија

3. Покренути и подржати угрожене породице у процесу економског осамостаљивања.	- Сачинити Програм радног укључивања радно способних корисника права из социјалне заштите (друштвено користан рад) - Организовање едукација ради мењања ставова према раду и подстицање личне одговорности за свој материјални положај ромске популације.	Општина, Центар за социјални рад, Национална служба за запошљавање, Јавна предузећа, медији.	Општина, донатори	- Број укључених радно способних корисника у програм - Број одржаних едукација

БОЉЕ ЗДРАВЉЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

Стратешки циљ I

Здрав и безбедан почетак живота сваког детета

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Промовисање здравог живота и исхране трудница	- Формирање школе родитељства и саветовалишта за планирање породице, од 2008г. и даље. - Обавезна редовна контрола свих трудница за свако дете по реду рођења, од 2008.г и даље. - Појачана активност у оквиру саветовалишта за труднице за добровољно тестирање на AIDS ,од 2008.г. и даље	Дом Здравља, НВО, медији, Завод за заштиту јавног здравља	Буџет општине Владичин Хан, донатори	- Труднице које су посећивале саветовалиште за труднице - Деца са конгениталним аномалијама - Жене тестиране на AIDS
2. Повећање наталитета	- Организовање кампања на тему угрожености наталитета на територији општине Владичин Хан, од 2008.г. и даље. - Формирање фонда при општини за новчану помоћ брачним паровима за вантелесну оплодњу у облику једнократне помоћи, од 2008.г. и даље. - Покретање иницијативе код републичких органа за исплаћивање накнада зарада за време одржавање трудноће у висини од 100%, од 2008.г. и даље...	Општина Владичин Хан, међусекторски савет за израду ЛПА, медији, центар за социјални рад, НВО	Буџет општине Владичин Хан, приватни сектор, донатори	- Број одржаних кампања - Покренуте иницијативе

Стратешки циљ II

Створити оптималне услове за правилан развој сваког детета

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Промовисање здраве исхране деце	• Промоција дојења у локалној заједници од 2008.г.и даље. • Едукација здравствених радника, родитеља и деце о значају правилне исхране ради превенције анемије, гојазности и потхрањености од 2008.г.и даље. • Појачати активности при систематским прегледима деце у предшколској установи и школама од 2008.г.и даље. • Мултимедијалне образовне кампање о здравој исхрани од 2008.г.и даље.	Здравствена установа, медији, предшколска установа и школе, Локална самоуправа, Црвени крст	Буџет општине Владичин Хан, донаторска средства	1. Деца дојена у првих шест месеци 2. Деца дојена до годину дана 3. Број потхрањене и гојазне деце
2. Смањење деформитета кичме и неправилног држања тела код деце	• Прецизна евиденција деце у току систематских прегледа у предшколској установи и у школама од 2008.г.и даље. • Увођење корективних вежби у предшколској установи и школама на часовима слободних активности од 2008.г. и даље.	Дом Здравља, предшколска установа, спортски савез, школе	Буџет општине Владичин Хан и донатори	4. Деца са неправилним држањем тела 5. Деца са деформитетом кичме 6. Број деце подвргнуте корективним вежбама

Стратешки циљ III

Промоција здравих стилова живота деце и адолесцената

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Превенција злоупотребе дувана, алкохола и ПАС, код деце и адолесцената.	• Формирање саветовалишта за младе од 2008.г.и даље, • Повећање нивоа знања о здравим стиливима живота од 2008.г.и даље, • Вршњачка едукација од 2008.г.и даље.	Општина Владичин Хан , Дом здравља, Завод за јавно здравље, предшколска установа, школе, деца, МУП, НВО, медији, Савет за борбу против болести	Буџет општине Владичин Хан, донатори	1. Број деце која су посетила саветовалиште за младе 2. Број одржаних вршњачких едукација

	• Контрола примене закона о забрани пушења на свим јавним местима где бораве деца од 2008.г.и даље, • Активирање педагошко-психолошких служби у школама за рад са децом са ризичним понашањем од 2008.г.и даље, од 2008.г.и даље, • Подршка општинском савету за борбу против болести зависности од 2008.г.и даље, • Медијска кампања за превенцију болести зависности од 2008,и даље.	зависности, Црвени Крст.		3. Број одржаних медијских активности
2. Смањење учесталости полно преносивих болести међу младима и адолесцентима	• Едукација младих преко саветовалишта за младе о превенцији полно преносивих болести. од 2008.г. и даље. • Медијске кампање од 2008.г и даље. • Трибине и радионице у школама од 2008.г. и даље. • Вршњачка едукација од 2008.г. и даље.	Дом здравља, школе, деца, Црвени Крст, медији	Буџет општине Владичин Хан, донатори	1. Број едукација у саветовалишту за младе 2. Одржане медијске кампање 3. Одржане трибине и радионице у школама 4. Број вршњачких едукација

КВАЛИТЕТНО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ЗА СВУ ДЕЦУ

Стратешки циљ I

Доступност квалитетног васпитања и образовања свој деци предшколског узраста

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Анимирање деце маргинализованих група и ромске популације за редовно похађање предшколске установе	• Едукација родитеља деце из маргинализованих група и родитеља ромске деце о важности и потреби за предшколским образовањем путем радионица, индивидуалним радом, разговорама, ... -2008 и даље; • Увођење ромских асистената у предшколске установе -2008 и даље;	Невладине организације које се баве Ромима и друге, предшколска установа, едукатори, ромски асистенти, одељење Министарства просвете, удружења Рома, СО Владичин Хан	Донатори, буџет општине Владичин Хан	4. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске популације (број девојчица, број дечака) која редовно похађају предшколску установу;

	Реализација заједничких програма ромске и неромске деце на предшколском узрасту -2008 и даље;			5. Број ромских асистената упошљених у предшколској установи; 6. Број реализованих заједничких програма ромске и неромске деце на предшколском узрасту;
2. Обезбедити обухват деце квалитетним предшколским васпитањем и образовањем у свим срединама	a. Развијање рада предшколског образовања у маргинализованим срединама путем "Путујућег вртића" и формирањем (изградњом) одељења у срединама где за то постоји потреба-2008 и даље; b. Опремање предшколске установе дидактичким средствима равномерно распоређеним у свим групама -2008 и даље; c. Организовање едукације васпитача у умећу комуникације -2008 и даље;	Невладине организације и друге, предшколска установа, едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	5. Број деце обухваћене предшколским образовањем у свим срединама; 6. Број васпитача који су похађали едукацију; 7. Процент опремљености предшколске установе дидактичким средствима у свим групама; 8. Процент издвајања из општинског буџета за опремање предшколске установе;
Стратешки циљ II				
Доступност квалитетног васпитања и образовања свој деци школског узраста				
Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Потпуни обухват деце основним образовањем	Анимирање деце (девојчица и дечака) ромске националности и других маргинализованих група за редовно похађање основне школе -2008 и даље;	Невладине организације које се баве Ромима и друге, школе, едукатори, ромски асистенти, одељење Министарства просвете,	Донатори, буџет општине Владичин Хан.	6. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске

	• Увођење ромских асистената у школама-2008 и даље; • Обезбеђивање бесплатне месечне аутобуске карте за сву децу која редовно похађају наставу до најближе основне школе од места становања-2008 и даље; • Усклађивање реда вожње аутобуског саобраћаја са потребама ученика-2008 и даље; • Идентификација и помоћ деци у школском материјалу-2008 и даље;	удружења Рома, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, медији		популације (број девојчица, број дечака) која редовно похађају основну школу; 7. Број деце (број девојчица, број дечака) из маргинализованих група и деце ромске популације (број девојчица, број дечака) која завршавају основну школу; 8. Број ромских асистената упошљених у основним школама; 9. Број деце која користе бесплатни превоз до школе; 10. Број деце којој је пружена помоћ у школском материјалу;
2. Квалитетно основно образовање и васпитање сваком детету у свим срединама	a. Опремање школа савременим наставним средствима-2008 и даље; b. Едукација наставника за иновативне методе рада са коришћењем савремених наставних средстава-2008 и даље; c. Укључивање деце у креативне радионице ради примене стечених знања-2008 и даље;	Едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, основне школе и деца (ученици)	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	1. Број едукованих наставника; 2. Процент опремљености основних школа савременим наставним средствима; 3. Процент издвајања из општинског буџета за опремање школских установа; 4. Број деце укључене у

				креативне радионице; 5. Број креативних радионица на којима су деца применила стечена знања
3. Повећање обухвата деце средњим образовањем	• Повећање уписа деце (девојчица и дечака) у средње школе, нарочито деце ромске националности и из других маргинализованих група-2008 и даље; • Прилагођавање образовних профила интересовањима деце и потребама општине-2008 и даље; • Опремање школа савременим наставним средствима-2008 и даље; • Едукација наставника за иновативне методе рада са коришћењем савремених наставних средстава-2008 и даље;	Едукатори, одељење Министарства просвете, СО Владичин Хан, Међусекторски савет-тим за васпитање и образовање, средње школе и деца (ученици)	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	11. Број деце која су завршила основно образовање; 12. Број деце која су уписана у средње школе; 13. Број деце која су завршила средњу школу; 14. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су завршила основну школу; 15. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су уписана у средње школе; 16. Број деце ромске националности и из других маргинализованих средина која су завршила средњу школу; 17. Број образовних профила понуђених на основу интересовања деце;

				18. Процент опремљености средњих школа савременим наставним средствима; 19. Процент издвајања из општинског буџета за опремање средњошколских установа; 20. Број едукованих наставника
4. Повећање обухвата деце (девојчица и дечака) неформалним образовањем	a. Јачање школског спорта кроз оснивање и рад школских тимова а све на основу интересовања деце-2008 и даље; b. Сарадња школа и спортских клубова у анимирању деце за активно бављење спортом-2008 и даље; c. Формирање нових спортских клубова на основу интересовања деце-2008 и даље; d. Формирање огранака спортских клубова у срединама где за то постоје услови-2008 и даље; e. Оснивање "Креативног центра" за игру и учење (позориште, плесна школа, ликовне радионице,...) при Центру културе-2008 и даље	Школе, Невладине организације које се баве децом, Спортски клубови, , Центар културе, Позориште, деца	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	6. Број школских спортских клубова; 7. Број новоформираних спортских клубова; 8. Број огранака спортских клубова; 9. Број деце (девојчица и дечака) која се активно баве спортом; 10. Број деце (девојчица и дечака) која су активно укључена у "Креативни центар";
5. Подршка раду РОЦ-а	a. Реализација компензаторног програма за децу од 4 до 14 година-2008 и даље;	Вође активности компензаторног програма, Општински савет за праћење рада РОЦ-а	Донатори, буџет општине Владичин Хан	4. Број предшколске деце (број девојчица, број дечака) која похађају РОЦ; 5. Број школске деце (број девојчица, број дечака) која похађају РОЦ;

6. Процент издвајања из општинског буџета за финансирање рада РОЦ-а;

УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА И ПРАВА ДЕЦЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ

Стратешки циљ

Унапређење положаја и права деце са сметњама у развоју и њихова интеграција у друштву

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Регистровање деце са сметњама у развоју	b. Израда базе података и регистар о деци са сметњама у развоју -2008 и даље	Педијатријска служба, патронажна служба, школе, Центар за социјални рад, Општина Владичин Хан	Донатори, буџет општине Владичин Хан	2. Број деце (број девојчица, број дечака) са сметњама у развоју;
2. Подизање свести у породици и локалној заједници о деци са сметњама у развоју и њиховој интеграцији у друштву	a. Едукација родитеља и чланова породице -2008 и даље; b. Сензибилизација јавности о положају деце са сметњама у развоју-2008 и даље; c. Организовање заједничких активности са децом из предшколске установе и школа -2008 и даље	Едукатори, медији, предшколска установа, школе, СО Владичин Хан и деца (ученици);	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	1. Број едукованих породица; 3. Едуковани кадрови за рад са децом са сметњама у развоју; 4. Број одржаних заједничких активности са децом из предшколске установе и школа;
3. Обезбеђивање квалитетне здравствене заштите деце са сметњама у развоју	- Формирање тима при Дому здравља за праћење развоја деце са сметњама у развоју -2008 и даље; - Обезбедити рад логопеда при Дому здравља, једном недељно-2008 и даље; - Едукација здравствених радника за рад са децом са сметњама у развоју-2008 и даље;	Дом здравља, СО Владичин Хан, едукатори	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	1. Број едукованих здравствених радника
4. Обезбеђивање квалитетног васпитања и образовања деце са сметњама у развоју	- Едукација кадрова за рад са децом са сметњама у развоју у предшколској установи и школама-2008 и даље; - Припрема школа, родитеља, деце и јавности за постепено увођење инклузивног образовања -2008 и даље;	Едукатори, предшколска установа, школе, Невладине организације које се баве децом, Спортски клубови, Центар културе, Позориште, деца	Донатори, буџет општине Владичин Хан, приватни сектор	6. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју у предшколској установи; 7. Број деце(девојчица и

	• Стимулисање деце са сметњама у развоју у културним, спортским и забавним програмима-2008 и даље			дечака) са сметњама у развоју у основним школама; 8. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју у средњим школама 9. Едуковани кадар за рад са децом са сметњама у развоју; 10. Број деце (девојчица и дечака) са сметњама у развоју која су учествовала у културним, спортским и забавним програмима ;

ПОЛОЖАЈ И ПРАВА ДЕЦЕ БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА

Стратешки циљ I

Унапређење положаја и заштита деце без родитељског старања

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Примењивање облика заштита деце без родитељског старања који подразумевају одрастање у природном окружењу	• Јачање и промоција смештаја деце без родитељског старања у хранитељским и сродничким породицама рок 2008 год и даље. • Помоћ у припреми за самосталан живот деци без родитељског старања – помоћ у остваривању права на ученичке и студентске стипендије, помоћ у запошљавању. Рок 2008- и даље. • Рад са родитељима у Центру за социјални рад. • Припрема породице за хранитељство и специјализовано хранитељство	Општина Владичин хан, Центар за социјални рад, Невладине организације, приватни сектор	Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори	4. Број деце без родитељског старања 5. Број Хранитељских породица 6. Новоформиране хранитељске породице у припреми за прихват деце.

ЗАШТИТА ДЕЦЕ ОД ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ИСКОРИШЋАВАЊА И НАСИЉА

Стратешки циљ

Повећање степена безбедности деце

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
3. Повећање опште безбедности у граду	• осветљавање насеља • ограничење брзине и постављање лежећих полицајаца у близини места окупљања деце и испред школа • иницирање увођења школског обезбеђења • оспособљавање деце да препознају и реагују на опасност • реаговање у хитним случајевима приликом опасности	Локална самоуправа, Центар за социјални рад, Полицијска станица, Тужилаштво, школе, Дом здравља, јавна предузећа, Електродистрибуција, Секција за путеве, Саобраћајна инспекција, Невладине организације, Црвени крст, медији	Општина Владичин Хан, донатори	7. број новопостављених светилки 8. број постављених лежећих полицајаца 9. број постављених знакова за ограничавање брзине 10. број радника школског обезбеђења 11. број оспособљене деце за препознавање опасности 12. број реакције у хитним случајевима
Повећање безбедности деце у породици	• Снимање потенцијално различитих група у близини и у оквиру школског дворишта • Сензибилизација јавности за проблеме злостављања и занемаривања деце са посебним освртом на пријављивање уочених случаја и носилаца криминогеног понашања • Формирање мобилног тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања • Подизање родитељских компетенција кроз едукацију и афирмисање породичних вредности	Локална самоуправа, Центар за социјални рад, школе, Полицијска станица, Савети родитеља, Невладине организације, медији, Црвени крст, Дом здравља	Општина Владичин Хан, донатори и приватни сектор	7. број евидентираних група 8. број пријављених случаја о занемаривању и злостављању у Центру за социјални рад 9. број пријава грађана о могућем злостављању и занемаривању 10. број носилаца

				криминогеног понашања 11. број едукација интервјуи мобилног тима
3. Успостављање механизма (система) за заштиту деце о злостављању, занемаривању, злоупотреби и насиљу	- Редовно информисање јавности о значају идентификације злостављања, занемаривања и злоупотребе деце ради подизања нивоа свести о том проблему - Успостављање СОС телефона - Донети протокол о сарадњи међу институцијама на локалном нивоу због заштите деце од злостављања, занемаривања и злоупотребе	Општина, Центар за социјални рад, медији, Полицијска станица, Јавно тужилаштво, Дом здравља, школе	Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори	4. број емитованих емисија 5. број регистрованих злостављања, занемаривања и насиља над децом по протоколу у разним институцијама 6. позиви путем СОС телефона

ИНФОРМИСАЊЕ ДЕЦЕ И ШИРЕ ДРУШТВЕНЕ ЈАВНОСТИ

Стратешки циљ

Боље и квалитетније информисање јавности о деци и дечијим правима

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Побољшање информисаности деце као и њихово веће учешће у медијима општине Владичин Хан	- Интензивирање дечјих емисија са актуелним проблемима на локалној радио станици - Обезбедити разгласе у основним и средњим школама - Покретање и формирање новинарских секција у школама и едукација њихових чланова за рад - Решавање проблема деце кроз јавне и уличне акције (брошуре), дечје позоришне представе, културне догађаје као што су књижевне вечери и концерти	Општина, Центар за социјални рад, медији, Дом здравља, школе	Општина Владичин Хан, приватни сектор, донатори	7. број дечјих емисија 8. број разгласа у школама 9. број новоформираних новинарских секција у школама 10. број едукованих чланова за рад у новинарским секцијама 11. број манифестација 12. број штампаних брошура

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ЛПА ЗА ДЕЦУ У ОПШТИНИ ВЛАДИЧИН ХАН

Стратешки циљ

Праћење напретка и остваривања ЛПА за децу о Општини Владичин Хан и успостављање информационе основе за исто

Специфични циљ	Активности	Носиоци активности	Извори финансирања	Индикатори
1. Формирање Општинског тима за праћење имплементације ЛПА за децу у Општини Владичин Хан од 2008. до 2012. године	• Обавештавање јавности о остваривању циљева из ЛПА, као и о свим постигнутим резултатима на побољшању положаја деце у Општини Владичин Хан -2008 и даље; • Подношење извештаја Скупштини општине Владичин Хан о реализацији предвиђених активности по областима два пута годишње и чешће ако за то постоји потреба-2008 и даље	Општински тим за праћење имплементације ЛПА, Међусекторски савет, Општина Владичин Хан;	Општина Владичин Хан	2. Реализоване активности по областима;
2. Успостављање информационе основе за праћење напретка и остваривања ЛПА путем DevInfo	• Успостављање и редовно ажурирање базе података DevInfo у циљу праћења остваривања ЛПА -2008 и даље; • Постављање DevInfo-а на web сајту општине-2008 и даље	Општински тим за праћење имплементације ЛПА, Међусекторски савет, Општина Владичин Хан	Општина Владичин Хан	4. Посећеност web сајта ЛПА; 5. Општински доносиоци одлука који користе DevInfo; 6. Број становника који познају и имају приступ бази података DevInfo